

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 października 2019 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził od pozwanego S. N. na rzecz powodów P. N. i K. N. w kwotach po 1.100 i 1.000 złotych miesięcznie, płatne z góry poczynając od dnia 1 marca 2019 roku w terminie do dnia 10-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności (pkt 1 i 2), oddalił powództwa w pozostałej części (pkt 3), nie obciąża pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództw, które przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt 4), nie obciążył powodów nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonych części powództw, które przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt 5), zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 3.600 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 6 i 7) oraz nadał wyrokowi w punkcie pierwszym i drugim rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 8).

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

S. N. oraz J. S. zawarli w dniu 25 listopada 1995 roku przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w S. związek małżeński.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie I C 1539/18 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. rozwiązał przez rozwód związek małżeński S. N. i J. N..

P. N. urodzony w dniu (...) w P. pochodzi ze związku małżeńskiego S. N. i J. S.. Jest on studentem 4 roku, 8 semestru studiów jednolitych magisterskich stacjonarnych na kierunku (...) w specjalności (...) Wydziału (...) z Oddziałem (...).

W 2018 roku powód P. N. osiągnął dochód w kwocie łącznej 4.461,18 złotych.

K. N. urodzony w dniu (...) w P. pochodzi ze związku małżeńskiego S. N. i J. S..

K. N. ukończył w roku szkolnym 2018/2019 szkołę średnią i zdał egzamin maturalny.

Od dnia 26 września 2019 roku jest słuchaczem I semestru Szkoły (...) dla Dorosłych na kierunku technik (...) w trybie dziennym. Przewidywana data zakończenia nauki to 31 sierpnia 2021 roku.

W dniu 12 sierpnia 2019 roku w P. K. N. zawarł wraz z A. B. umowę najmu mieszkania w wysokości czynszu najmu po 1.350 złotych miesięcznie, płatnego poczynawszy od dnia 19 sierpnia 2019 roku do dnia 12-tego każdego miesiąca. Obok czynszu, najemcy będą uiszczać opłaty eksploatacyjne według rozliczeń. Jako zabezpieczenie roszczeń wynajmującego w stosunku do najemcy, została wpłacona kaucja w wysokości 1.500 złotych.

W 2018 roku powód K. N. osiągnął dochód w kwocie łącznej 2.325,11 złotych.

J. N. jest zatrudniona w spółce (...) Sp. z o.o. na stanowisku kierownika oddziału w oparciu o umowę o pracę na pełny etat za wynagrodzeniem w kwocie brutto 6.110 złotych miesięcznie, tj. 4.323,80 złotych netto.

Za okres od dnia 1 lipca 2019 roku do dnia 30 września 2019 roku osiągnęła średnie wynagrodzenie w kwocie 4.607,16 złotych netto.

S. N. jest zatrudniony w (...). na stanowisku kwalifikowanego pracownika ochrony. Jego średnie wynagrodzenie wynosi 3.400,54 złotych brutto miesięcznie, zaś netto w kwocie 2.381,92 złotych miesięcznie. Pozwany otrzymał premię roczną w wysokości 3.057,95 złotych brutto, tj. 2.127,10 złotych netto, która została wypłacona w październiku 2018 roku. Ponadto pozwany pracuje w oparciu o umowę zlecenie w P.H.U. (...) w P. i z tego tytułu otrzymał w grudniu

wynagrodzenie w kwocie 770,33 złotych brutto, tj. 650 złotych netto, zaś w okresie od stycznia 2019 roku do maja 2019 roku w kwocie po 480 złotych brutto miesięcznie, tj. po 404,80 złotych netto miesięcznie.

W 2017 roku pozwany osiągnął dochód w kwocie 37.637,53 złotych, natomiast w 2018 roku osiągnął dochód w kwocie 40.729,64 złotych.

W dniu 21 grudnia 2018 roku na rachunek bankowy S. N. i J. N. wpłynęła kwota 5.000 złotych tytułem pożyczki z Pracowniczej Kasy Zapomogowo – Pożyczkowej. W tym samym dniu pozwany wykonał przelew na rachunek Kancelarii Adwokackiej za usługę adwokacką w kwocie 3.500 złotych.

W okresie od stycznia do maja 2019 roku S. N. przekazywał na rzecz J. N. kwotę po 350 złotych miesięcznie tytułem połowy raty kredytu mieszkaniowego.

W lipcu 2019 roku pozwany przesłał dobrowolnie, tytułem alimentów na rzecz P. N. kwotę 800 złotych. W sierpniu oraz wrześniu 2019 roku przeznaczył na ten cel po 700 złotych miesięcznie.

W lipcu 2019 roku pozwany przesłał dobrowolnie tytułem alimentów na rzecz K. N. kwotę 700 złotych. W sierpniu oraz wrześniu 2019 roku przeznaczył na ten cel po 600 złotych miesięcznie.

W okresie od marca do czerwca 2019 roku S. N. wpłacił tytułem alimentów na rzecz synów, na rachunek bankowy matki dzieci po 1.500 złotych miesięcznie.

S. N. miał wyznaczony wstępny termin przyjęcia do szpitala na zabieg operacyjny na dzień 17 października 2019 roku.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwa zasługują na częściowe uwzględnienie.

Motywuując powyższe wskazał, że zgodnie z treścią art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. W myśl zaś art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania i wychowania dziecka i obciąża obojga rodziców. Dostarczanie środków utrzymania polega na zaspokojeniu bieżących potrzeb osoby uprawnionej takich jak: wyżywienie, mieszkanie, odzież, leczenie. W przypadku środków wychowania, chodzi w głównej mierze o zaspokojenie potrzeb edukacyjnych i kulturowych. Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka ustaje dopiero, gdy dziecko osiągnie samodzielność życiową. Rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokajania zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby) jak i duchowych (kulturalnych) a także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego) według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku.

Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Pamiętać należy, że każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia, zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji.

Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami. Nie będzie to jednak dotyczyło potrzeb będących przejawem zbytku, a wyłącznie potrzeb usprawiedliwionych.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki warunkujące konkretyzację w drodze orzeczenia sądowego obowiązku alimentacyjnego, albowiem powodowie mimo, iż są dorośli, nie są w stanie samodzielnie zapewnić sobie stosownych środków utrzymania.

Zgodnie z uchwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego nawet trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczeń na potrzeby dzieci. Zmuszeni są oni dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami, chyba, że takiej możliwości są pozbawieni w ogóle.

Biorąc pod uwagę wiek powodów, ich potrzeby, konieczność ponoszenia dość wysokich kosztów życia w P. oraz w W., wynajmu mieszkania, wyżywienia, odzieży i obuwia, kosztów związanych z edukacją czy też leczeniem, Sąd I instancji określił potrzeby powodów na kwotę około 2.100 - 2.200 złotych miesięcznie, przy czym odnośnie P. N. z uwagi na problemy psychologiczne oraz uczestnictwo w terapiach uznał, że koszty te są wyższe niż jego brata.

S. N. jest zatrudniony w (...) na stanowisku kwalifikowanego pracownika ochrony. Jego średnie wynagrodzenie wynosi po 3.400 zł brutto miesięcznie, zaś netto w kwocie po 2.381,92 złotych miesięcznie. Ponadto powód pracuje w oparciu o umowę zlecenie w P.H.U. (...) i z tego tytułu otrzymał w grudniu wynagrodzenie w kwocie 770,33 złotych brutto, tj. 650 złotych netto, zaś od stycznia 2019 roku do maja 2019 roku w kwocie po 480 złotych brutto miesięcznie, tj. po 404,80 złotych netto miesięcznie.

W ocenie Sądu Rejonowego ustalone świadczenie alimentacyjne od pozwanego na rzecz powodów w kwotach odpowiednio po 1.000 złotych oraz 1.100 złotych miesięcznie, realizuje zasadę prawa do równej stopy życiowej dzieci oraz rodziców, a także nie przekracza możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego.

Pozostałą część usprawiedliwionych potrzeb powodów pokrywać będzie z własnych dochodów ich matka, która także obciążona jest obowiązkiem alimentacyjnym i która, co wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, obowiązki swe wykonywała dotychczas także poprzez osobiste starania.

Powództwa w zakresie dalej idącym zostały natomiast oddalone jako nieuzasadnione.

O zwrocie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz powodów Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 4 ust. 4 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.).

Ponadto na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 785 ze zm.) Sąd Rejonowy nie obciążył pozwanego nieuiszczonymi kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa, jak również nie obciążył powodów nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa, które przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt 4 i 5 wyroku).

Rygor natychmiastowej wykonalności został natomiast nadany wyrokowi z urzędu na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

W dniu 23 października 2019 roku (data nadania w placówce pocztowej) pozwany S. N. wniósł zażalenie na postanowienia zawarte w punkcie „6” i „7” wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 16 października 2019 roku, zarzucając mu naruszenie:

1. art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie, co skutkowało obciążeniem pozwanego kosztami zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 7.200 złotych, podczas gdy za zwolnieniem z obciążenia tymi kosztami przemawiają zasady słuszności;

2. art. 109 § 2 k.p.c. w zw. z § 4 ust. 1 pkt 9 w zw. z § 4 ust. 4 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 stycznia 2018 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwot po 3.600 złotych w sytuacji, gdy obaj powodowie reprezentowali byli przez tego samego

pełnomocnika, roszczenia zostały oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej, zaś stopień skomplikowania sprawy nie uzasadniał zasądzenia od pozwanego na rzecz powodów łącznej kwoty 7.200 złotych;

7. art. 98 § 2 k.p.c., art. 101 i 102 k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty w łącznej wysokości 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy pozwany uznał przy pierwszej czynności roszczenie w zakresie powoda K. N. w kwocie 700 złotych, w zakresie powoda P. N. 800 złotych,łożył na ich utrzymanie wskazane powyżej kwoty, a zatem nawet przy uznaniu zasadności roszczeń powodów w zakresie, w jakim roszczenie zostało uwzględnione, pozwany nie dał podstawy do wytoczenia powództwa w części przekraczającej uznane kwoty.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez odstąpienie od obciążania go kosztami zastępstwa procesowego w całości, bądź ewentualnie obniżenie kosztów zastępstwa procesowego do kwoty 900 złotych na rzecz każdego z powodów.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanego pełnomocnik powodów wniósł o jego odrzucenie jako niedopuszczalnego (z uwagi na późniejsze złożenie apelacji przez pozwanego), bądź jego oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

W dniu 3 grudnia 2019 roku pozwany złożył apelację od powyższego wyroku, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie przekraczającym zasądzoną na rzecz powoda P. N. kwotę 800 złotych miesięcznie tytułem alimentów oraz w zakresie przekraczającym zasądzoną na rzecz powoda K. N. kwotę 750 złotych miesięcznie tytułem alimentów. Apelujący zarzucił wyrokowi naruszenie:

l. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 6 k.c., art. 207 § 6 i art. 217 § 2 k.p.c. poprzez zaniechanie dokonania wszechstronnej i obiektywnej oceny materiału dowodowego uwzględniającego zasady prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy, doświadczenia życiowego i przyjęcie, że roszczenie powoda P. N. w zakresie zasądzenia na jego rzecz kwoty 1.100 złotych oraz roszczenie powoda K. N. w zakresie zasądzenia na jego rzecz kwoty 1.000 złotych zostało wykazane i znajduje uzasadnienie z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sytuacji gdy:

- powodowie nie wykazali miesięcznych wydatków związanych z zaspokojeniem swoich potrzeb;
- matka powodów nie przedłożyła rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2017/2018, co miało istotny wpływ na dokonane przez Sąd ustalenia odnośnie możliwości majątkowych i zarobkowych matki powodów;
- przedłożone przez powodów na rozprawie dowody powinny zostać pomięte jako spóźnione;
- możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego nie pozwalają na jego obciążenie zasądzoną łączną kwotą alimentów na rzecz powodów;

2. przepisu art. 235 k.p.c., art. 233 § 1 i 2 k.p.c., art. 248 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez:

- dopuszczenie dowodów z akt sprawy I C 1539/18 prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Piotrkowie Tryb. w sytuacji, gdy przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują dowodu z akt sprawy, a jedynie z poszczególnych dokumentów znajdujących się w tych aktach;
- zaniechanie wezwania J. N. do przedłożenia dowodu w postaci rozliczenia podatku dochodowego za 2017 i 2018 oraz zaniechanie wystąpienia do Urzędu Skarbowego w P. celem uzyskania dokumentów w postaci rozliczenia podatku dochodowego za 2017 i 2018 matki powodów w sytuacji odmowy przedłożenia tego dokumentu przez powodów;
- zaniechanie dokonania negatywnej oceny nieprzedstawienia przez powodów dokumentu w postaci rozliczenia podatku dochodowego za 2017 i 2018 pod kątem zasadności i wysokości dochodzonych przez powodów roszczeń;

3. art. 133 § 1 k.r.o., art. 135 § 1 k.r.o., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące:

- wadliwym przyjęciem podziału wydatków pomiędzy obojgiem rodziców w zakresie ich możliwości zarobkowych i majątkowych, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia partycypacji w kosztach utrzymania powodów,
- wadliwym przyjęciem, że powodowie nie mają możliwości pokrywania swoich wydatków z tytułu wykonywanej pracy zarobkowej,
- wadliwym uznaniem, że powodowie wykazali zasadność swoich roszczeń, w szczególności wykazali wysokość uzasadnionych potrzeb,
- wadliwym przyjęciem, że pozwany posiada możliwości majątkowe i zarobkowe pozwalające na zaspokojenie potrzeb powodów w kwotach zasądzonych w zaskarżonym wyroku

4. art. 133 § 3 k.r.o. poprzez niezastosowanie w sytuacji, gdy świadczenie alimentacyjne zasądzone od pozwanego na rzecz powodów połączone jest z nadmiernym wydatkiem dla pozwanego zaś powodowie nie wykazali, aby dokładali należytych starań w celu możliwości samodzielnego utrzymania się;

5. art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie, co skutkowało obciążeniem pozwanego kosztami zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 7.200 złotych, podczas gdy za zwolnieniem z obciążenia tymi kosztami przemawiają zasady słuszności;

6. art. 109 § 2 k.p.c. w zw. z § 4 ust. 1 pkt 9 w zw. z § 4 ust. 4 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 stycznia 2018 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwot po 3.600 złotych w sytuacji, gdy obaj powodowie reprezentowali byli przez tego samego pełnomocnika, roszczenia zostały oparte na tej samej podstawie faktycznej i prawnej, zaś stopień skomplikowania sprawy nie uzasadniał zasądzania od pozwanego na rzecz powodów łącznej kwoty 7.200 złotych;

7. art. 98 § 2 k.p.c., art. 101 i 102 k.p.c. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty w łącznej wysokości 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy pozwany uznał przy pierwszej czynności roszczenie w zakresie powoda K. N. w kwocie 700 złotych, w zakresie powoda P. N. 800 złotych,łożył na ich utrzymanie wskazane powyżej kwoty, a zatem nawet przy uznaniu zasadności roszczeń powodów w zakresie, w jakim roszczenie zostało uwzględnione, pozwany nie dał podstawy do wytoczenia powództwa w części przekraczającej uznane kwoty.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w części przekraczającej zasądzoną kwotę 800 złotych miesięcznie tytułem alimentów na rzecz powoda P. N. oraz w części przekraczającej zasądzoną kwotę 750 złotych tytułem alimentów na rzecz powoda K. N. oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

W dniu 3 grudnia 2019 roku apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 16 października 2019 roku złożył również pełnomocnik powodów P. N. i K. N.. Apelujący zaskarżyli wyrok w punktach „1”, „2” i „3”, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną interpretację art. 135 k.r.o. polegającą na przyjęciu, że kwota alimentów odpowiednio 1.100 złotych. miesięcznie na rzecz P. N. oraz 1.000 złotych. miesięcznie na rzecz K. N. jest adekwatna do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb synów pozwanego oraz możliwości zarobkowych ojca, nadto błędne przyjęcie, że koszty utrzymania powodów kształtują się obecnie na poziomie około 2.100 – 2.200 złotych;

2. naruszenie prawa procesowego – art. 327 § 3 k.p.c. poprzez brak wskazania faktów oraz dowodów, na podstawie których Sąd określił potrzeby powodów na kwotę 2.100 – 2.200 złotych miesięcznie oraz przyczyn dla których Sąd odmówił wiarygodności dowodom przedstawionym przez powodów, potwierdzających ich rzeczywiste koszty utrzymania poza miejscem zamieszkania w czasie nauki;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia oraz sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego w sprawie, polegający na:

- uznaniu, że obecne koszty utrzymania powodów kształtują się na poziomie 2100 – 2200 złotych, w sytuacji gdy miesięczne koszty utrzymania K. wynoszą 2.400 złotych, a P. wynoszą 2.475 złotych;
- bezpodstawnym przyjęciu, że możliwości zarobkowe pozwanego nie pozwalają na ustalenie alimentów w kwotach po 1.200 złotych miesięcznie na rzecz każdego z powodów;
- bezpodstawnym przyjęciu, że matka powodów powinna pokrywać koszty utrzymania synów w wyższej wysokości niż pozwany w sytuacji, gdy matka powodów poza przekazywanymi synom środkami finansowymi na utrzymanie w czasie dalszej nauki pokrywa również koszty ich utrzymania, gdy przyjeżdżają do domu.

Wskazując na powyższe apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie zasądzonych alimentów na rzecz powodów do kwot po 1.200 złotych miesięcznie, z tym, że na rzecz K. N. podwyższenie zasądzonych alimentów od dnia 2 października 2019 roku. Ponadto apelujący wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz każdego z nich zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W odpowiedzi na apelację powodów pozwany wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja i zażalenie pozwanego odnoszą skutek w postaci zmiany zaskarżonego wyroku i obniżenia wysokości zasądzonych przez Sąd I instancji alimentów oraz kosztów zastępstwa procesowego.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że pozwany w istocie uznał powództwa o alimenty na rzecz jego synów do kwot po 800 złotych i 750 złotych miesięcznie.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązkiem rodziców jest dążyć do zapewnienia dziecku odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju i wspólnie ponosić koszty zaspakajania jego usprawiedliwionych potrzeb.

Wbrew twierdzeniom pozwanego Sąd I instancji prawidłowo ustalił zakres usprawiedliwionych potrzeb powodów na poziomie około 2.100 – 2.200 złotych miesięcznie. Nie są to kwoty zawyżone skoro się zważy, że P. N. jest obecnie studentem studiów jednolitych magisterskich stacjonarnych na kierunku (...) Wydziału (...) z Oddziałem (...) (...) w W., zaś K. N. jest słuchaczem Szkoły Medycznej (...) w P. na kierunku technik (...) w trybie dziennym.

Jednakże sama wysokość usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego nie decyduje jeszcze o wielkości alimentów należnych od zobowiązanego. Stosownie do przepisu art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Współzależność między tymi dwoma czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe zobowiązanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969 roku, III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15). Dopiero więc ustalenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, następnie zaś porównanie tych wartości umożliwia ustalenie, czy i w jakim zakresie (w całości bądź w części) potrzeby uprawnionego mogą być zaspokojone przez zobowiązanego.

Zdaniem Sądu Okręgowego ustalenie alimentów od pozwanego na rzecz powodów w kwotach po 1.100 złotych i 1.000 złotych przekracza jego aktualne możliwości zarobkowe. Zważyć należy, że łączny dochód miesięczny pozwanego

pomimo tego, że wykonuje on zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w (...) w P., a także na podstawie umowy zlecenia zawartej z P. H. U. (...) w P. nie przekracza kwoty 3.000 złotych netto miesięcznie.

Wobec powyższego zasadne było obniżenie należnych powodom alimentów jednakże jedynie do kwot po 900 złotych i 800 złotych miesięcznie, nie zaś jak żąda tego pozwany do kwot po 800 złotych i 750 złotych miesięcznie.

W obecnym stanie sprawy uznać należy, że kwoty te są wyważone i nie przekraczają aktualnie możliwości finansowych pozwanego. Jednocześnie, w ocenie Sądu Okręgowego jest to górna granica możliwości płatniczych pozwanego, która wyznacza zarazem zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powodów.

Mając na uwadze powyższe należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić zaskarżony wyrok w punktach „1” i „2” w ten sposób, że zasądzone w nich alimenty na rzecz powodów obniżyć do kwot po 900 złotych i 800 złotych miesięcznie, a w pozostałej części powództwa oddalić. W dalszym idącym zakresie apelacja pozwanego podlegała natomiast oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Jednocześnie Sąd Okręgowy uwzględnił zażalenie pozwanego na postanowienia zawarte w punktach „6” i „7” zaskarżonego wyroku i na podstawie art. 102 k.p.c. obniżył wysokość zasądzonych na rzecz powodów zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z kwot po 3.600 złotych do kwot po 360 złotych i nie obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w pozostałym zakresie.

Wskazany powyżej przepis stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ten sposób w określonych okolicznościach ustawodawca przyznał prymat zasadzie słuszności, nie sprecyzował jednak pojęcia wypadku szczególnie uzasadnionego i nie podał jego przykładów.

Z tego względu ocena stanów faktycznych pod kątem dopuszczalności zastosowania zasady słuszności odnośnie do obowiązku zwrotu kosztów procesu pozostawiona została sądowi, który powinien kierować się w tym zakresie własnym poczuciem sprawiedliwości.

Obciążając pozwanego jedynie częściowo obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz powodów Sąd Okręgowy miał na uwadze obecną sytuację materialną pozwanego, jak również okoliczność, że od marca 2019 roku pozwany realizował dobrowolnie obowiązek alimentacyjny względem swoich synów, przekazując na ich rzecz łącznie kwotę 1.500 złotych miesięcznie, czyli połowę osiąganego przez siebie dochodu (w tym zakresie wytoczenie powództwa było więc w istocie zbędne).

Ponadto pozwany przy pierwszej czynności uznał powództwa w zakresie żądania alimentów w kwotach po 800 złotych miesięcznie na rzecz powoda P. N. i 700 złotych miesięcznie na rzecz powoda K. N. (a w toku procesu uznał roszczenie K. N. do 750 złotych miesięcznie).

Za częściowym obciążeniem pozwanego kosztami zastępstwa procesowego na rzecz powodów przemawiał także charakter niniejszej sprawy, która dotyczy relacji między członkami najbliższej rodziny.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz art. 397 § 3 k.p.c. orzekł, jak w punkcie „I” podpunkcie „1” lit. c) i d) sentencji.

Apelacja powodów podlegała natomiast oddaleniu w całości.

Jak już wskazano powyżej Sąd Okręgowy akceptuje ustaloną przez Sąd I instancji wysokość kosztów utrzymania powodów na poziomie 2.100 – 2.200 złotych miesięcznie.

W ocenie Sądu Okręgowego zasądzenie alimentów w kwotach żądanych przez powodów, tj. 1.200 złotych miesięcznie, czyli łącznie 2.400 złotych miesięcznie, przy uwzględnieniu faktu, że pozwany uzyskuje dochód miesięczny w wysokości około 3.000 złotych miesięcznie przekracza jego możliwości zarobkowe i pozbawiłoby go w istocie środków

do własnego utrzymania. Nie ulega przy tym wątpliwości, że pełnoletni powodowie mogą również czynić starania, aby chociaż w części samodzielnie zaspokajać swoje potrzeby życiowe, chociażby poprzez podejmowanie prac dorywczych.

W toku postępowania pełnomocnik powodów nie przedstawił przy tym jakichkolwiek dowodów wskazujących na to, że pozwany uzyskuje większość swoich dochodów „na czarno”, a zasady doświadczenia życiowego pozwalają na przyjęcie, że w dobie pandemii koronawirusa (COVID-19) uzyskiwanie dochodów z tytułu zatrudnienia na stanowisku bramkarza w dyskotecie w klubie nocnym jest znacząco utrudnione.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powodów jako niezasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą stosunkowego rozliczenia kosztów określoną w art. 100 k.p.c.

Stanisław Łęgosz Paweł Hochman Dariusz Mizera